

Paragraaf in NPCE 2023-2030	Maatregel	Startdatum
4.1 Kennis en innovatie	We verstrekken innovatiesubsidies om nieuwe circulaire technologieën en werkwijzen te ontwikkelen, en zetten daarbij vooral in op hogere R-strategieën (narrow the loop & substitutie) We doen dit al enkele jaren met de volgende instrumenten: · subsidies via de KIA CE-regeling voor CE-innovaties hoger op de R-ladder en voor prioritaire waardeketens en productgroepen · subsidies voor het sluiten van de industriële kringlopen in de TSE Industrie-regeling · subsidies voor grote innovatieprojecten in de MOOI-regeling, waarin ook CE-projecten in aanmerking komen · generieke innovatie-instrumenten als de WBSO, MIT-regeling en PPS-toeslagregeling die ook inzetbaar zijn voor CE · subsidies voor CE-onderzoek aan universitair onderzoekers die samenwerken met bedrijven, uitgevoerd door NWO als KIC-MISSIE-calls · subsidies voor CE-onderzoek aan onderzoekers op hogescholen die samenwerken met bedrijven of publieke instellingen, uitgevoerd door Regieorgaan SIA in de KIEM-, SPRONG- en RAAK-regelingen · inzet op meer CE-voorstellen voor de innovatiepijler van het Nationaal Groeifonds · ondersteuning van consortia die in het EU-programma Horizon Europe subsidie willen aanvragen voor CE-innovatie	01-01-15
4.4 Financieringsinstrumenten	We zetten op nationaal en Europees niveau in op het uitfaseren van prikkels die een negatief effect hebben op het milieu, zgn. milieuschadelijke subsidies.	01-01-16
3.2 Kunststoffen	We implementeren de SUP-richtlijn.	01-01-19
3.3 Bouw	We willen meer inzicht en regie op kennisontwikkeling en aandacht voor het centraal en toegankelijk ontsluiten van de ontwikkelde kennis, bij voorkeur via bestaande platforms, zoals het Transitieteam Circulaire Bouweconomie, Platform CB'23, Duurzaam GWW en Cirkelstad.	01-01-19
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	Met het Versnellingshuis Nederland Circulair! ondersteunen we ondernemers met 1) antwoorden op hun vragen over kennis, netwerken, financiering en bij vragen over wet- en regelgeving, en we stimuleren samenwerking van ondernemers in circulaire ketens. Dit doen we onder andere door: 2) Het opstellen van een Rode Draden Notitie	01-01-19
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	Met het Versnellingshuis Nederland Circulair! ondersteunen we ondernemers met antwoorden op hun vragen over kennis, netwerken, financiering en bij vragen over wet- en regelgeving, en we stimuleren samenwerking van ondernemers in circulaire ketens. Dit doen we onder andere door:	01-01-19
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	- Het ontwikkelen van tools en het bieden van toegankelijke informatie (selfservice)	01-01-19
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	We zoeken nauwere samenwerking met bestaande Versnellingspartners en zorgen voor nauwere aansluiting van de ondersteuning van ketensamenwerking bij de doelen voor productgroepen (zoals opgenomen in hoofdstuk 3)	01-01-19
4.8 Arbeidsmarkt	We zetten het programma circular skills in vmbo, mbo en hbo (samen met de Goldschmeding Foundation, coöperatie Leren voor Morgen, platform Talent voor Technologie) verder door	01-01-19
3.1 Consumptiegoederen	We voeren een UPV voor textiel in.	01-01-20
3.3 Bouw	Juiste marktcondities (vraag-aanbod): We ondersteunen de kennisoverdracht over inkoop en aanbesteding richting medeoverheden, onder meer via <i>buyer groups</i> .	01-01-20
3.3 Bouw	Juiste marktcondities (vraag-aanbod): We ondersteunen kennisoverdracht over circulair bouwen en renoveren richting woningcorporaties.	01-01-20
3.3 Bouw	Meten en afdwingen: -We maken een routekaart circulair, biodiversiteit, energie en klimaatadaptatie, onder meer ten behoeve van hoogwaardig hergebruik van bestaande bebouwing en onderhoud.	01-01-20
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	Met het Versnellingshuis Nederland Circulair! ondersteunen we ondernemers met antwoorden op hun vragen over kennis, netwerken, financiering en bij vragen over wet- en regelgeving, en we stimuleren samenwerking van ondernemers in circulaire ketens. Dit doen we onder andere door: - Het organiseren van de week van de Circulaire Economie	01-01-20
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	We ondersteunen de uitvoering van productgroep- en materiaalketens via meerjarige en ambitieuze marktgedragen Moonshots	01-01-20
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	Subsidie Circulaire Ketenprojecten (CKP) openstellen voor het midden- en kleinbedrijf (mkb).	01-01-20
2.1.2 Substitutie van grondstoffen	We werken aan het implementeren van duurzaamheidscriteria voor de productie van duurzame biograndstoffen.	01-10-20
3.1 Consumptiegoederen	We geven uitvoering aan de Denim Deal om meer recycleat toe te passen in nieuw geproduceerde denim kledingstukken.	01-10-20
2.1.3 Levensduurverlenging	We ondersteunen circulair ontwerpen met de opbouw en bestending van het CIRCONNECT en CIRCO hubs in 2023 en verkennen de continuering daarvan.	01-01-21
3.1 Consumptiegoederen	We zetten in op ambitieuze Europese producteisen.	01-01-21
4.5 Circulair inkopen	We faciliteren het Versnellingsnetwerk Circulair Inkopen. We breiden dit waar mogelijk uit en verbinden regionale initiatieven.	01-01-21
4.5 Circulair inkopen	We zetten de inzet voor het Circular and Fair ICT Pact voort.	01-01-21
4.6 Gedrag	We faciliteren de Monitor Duurzaam Leven via Milieu Centraal en het PBL, en passen op basis van de inzichten hieruit de gedragsstrategie aan.	01-01-21
4.7 Onderwijs	We zetten de interdepartementale werkgroep Duurzame School met OCW, LNV, EZK, BZK en IenW voort	01-01-21
3.3 Bouw	Juiste marktcondities (vraag-aanbod): We zorgen dat de data op orde zijn en gebruiken standaarden voor data-uitwisseling.	01-10-21
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We onderzoeken de mogelijkheid om kwaliteitseisen te introduceren voor ingezameld gft.	01-01-22
2.2 Ambitieuze klimaatdoel	We bezien de mogelijkheden om de productie van plastic uit fossiele grondstoffen te belasten, in combinatie met een stimulerende maatregel om te komen tot een circulaire plastic- en textielhub.	01-01-22
3.1 Consumptiegoederen	We zetten actief in op een ambitieuze invulling bij de uitwerking van het Europese maatregelenpakket	01-01-22
3.1 Consumptiegoederen	We investeren in kennisopbouw over microplasticvezels uit textiel	01-01-22
3.1 Consumptiegoederen	We zetten in op een ambitieuze invulling bij de uitwerking van het Europese maatregelenpakket om	01-01-22
3.3 Bouw	We ondersteunen de oprichting van het TKI Bouw & Techniek en zorgen voor inbedding van kennis en innovatieopgaven van de ontwerp- bouw en technieksector in beleid via nieuwe meerjarige missiegedreven innovatieprogramma's (MMIP's). Twee nieuwe MMIP's zijn direct verbonden met de opgaven in het NPCE en betreffen (1) levensduurverlenging en (2) circulaire bouw en infra.	01-01-22
3.4 Maakindustrie	We zetten in op een verbreding van het voorstel voor een energielabel voor zonnepanelen met meer	01-01-22
4.4 Financieringsinstrumenten	We zetten in op een ambitieuze Europese taxonomie voor duurzame investeringen.	01-01-22
4.8 Arbeidsmarkt	We zetten in op het door CBS (laten) ontwikkelen van een skills-overzicht van veelvoorkomende	01-01-22

3.4 Maakindustrie	We vergroten de bekendheid en het deelnemersaantal van de <i>buyers group</i> circulaire windparken op	01-03-22
3.4 Maakindustrie	We vergroten de bekendheid en deelnemersaantal van de Nationale <i>buyers group</i> duurzame	01-03-22
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheid om aan te sluiten bij de introductie van de Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken om prestatie-indicatoren voor energierenovaties op te stellen	01-03-22
4.7 Onderwijs	We verkennen in samenwerking met de werkgroep Duurzame School of we de kennisrotonde Duurzame School kunnen ontwikkelen.	01-05-22
3.2 Kunststoffen	We financieren circulair plastic via het Nationaal Groeifonds het voorstel Circulaire plastics.	12-07-22
4.7 Onderwijs	We organiseren als activiteit van de werkgroep Duurzame School een follow-up conferentie van de Whole School Approach Conferentie 2022	01-08-22
4.7 Onderwijs	We voeren een pilot uit naar de vraagarticulatie circulaire economie in vijf onderwijssectoren om de ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen. Deze resultaten zijn een opmaat om uiteindelijk tot een ondersteuningsstructuur op maat te komen.	01-08-22
3.1 Consumptiegoederen	We voeren een evaluatie uit van de campagne voor tweedehands textiel en baseren daarop onze verdere gedragsinzet.	01-10-22
3.4 Maakindustrie	We vernieuwen in het kader van de KIA-CE de kennisvragen rond <i>circulaire capital equipment</i> .	01-11-22
3.4 Maakindustrie	in het MMIP1 (Meerjarig Missiegedreven Innovatie Programma Hernieuwbare Energie op zee) is circulariteit als subthema meegenomen. Er wordt naar gestreefd waar mogelijk circulariteit op te laten nemen in projecten	01-11-22
3.4 Maakindustrie	We nemen circulaire zonnepanelen op in het MMIP met aandacht voor verlenging levensduur van componenten, verminderen of elimineren van het gebruik van giftige stoffen, <i>design-for-recycling</i> en het verbeteren van de recyclingprocessen van de huidige generatie zonnepanelen.	01-11-22
3.4 Maakindustrie	We vernieuwen in het kader van de KIA-CE de kennisvragen rond circulaire klimaatinstallaties	01-11-22
4.5 Circulair inkopen	We geven uitvoering aan het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven. Alle departementen ondertekenen het manifest en maken voor het eigen departement een actieplan voor minimaal 2022 - 2025.	24-11-22
3.3 Bouw	Meten en monitoren: -We passen de Bepalingsmethode ook toe bij renovatie en transformatie en monitoren de resultaten. Hierbij zal speciale aandacht zijn voor de juiste toepassing bij energierenovaties	01-12-22
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We versterken het instrument UPV door te verkennen hoe we dit instrument meer op hergebruik en reparatie kunnen richten en de uitvoering kunnen verbeteren.	31-12-22
3.1 Consumptiegoederen	We zetten in op een herziening van de Richtlijn Afdankte Elektrische en Elektronische Apparaten (AEEA) met inzamel-, hergebruik en recyclingdoelen die in lijn zijn met circulaire economiedoelen en specifieke doelen voor terugwinning van kritieke metalen.	31-12-22
2.1.1 Verminderen van grondstoffen	We gaan, waar mogelijk en relevant, in reeds bestaande subsidieregelingen sturen op circulariteit, op basis van de uitkomsten van een door IenW en EZK uitgevoerde verkenning.	01-01-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We doen onderzoek naar de samenstelling van afval uit de kantoor-, winkel-, dienstensector om hier nog meer gericht beleid op te kunnen ontwikkelen.	01-01-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We ontwikkelen een uitvoeringsprogramma gericht op opschaling van de aanpak voor het afval dat vrijkomt bij de kantoren-, winkel-, dienstensector en voeren deze uit met een looptijd tot en met 2025.	01-01-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zullen bezien of verdere tariefsverhogingen in de afvalstoffenbelasting in 2027-2029 van recycling een lonender alternatief maken.	01-01-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We stimuleren de oprichting van een circulaire plastic- en textielhub (49).	01-01-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We voorkomen dat recyclebaar materiaal wordt verbrand of gestort door met een gericht pakket aan maatregelen een specifieke materiaalketen te sluiten. Daarbij: -Gaat extra aandacht uit naar plastic en plastic verpakkingen, papier en karton, bouw- en sloopafval (50), gft-afval, en luiers. -Zetten we per materiaal in op een combinatie van gerichte acties in de hele keten. Maatregelen die worden verkend zijn o.a. een bronscheiding-, nascheiding- en/of sorteerverplichting, inzamelvereisten, certificering van sorteerprocessen, financiële prikkels, en (verhoging van) verplichte recyclepercentages middels UPV. -Overwegen we waar nodig als sluitstuk een extra slot op de deur in de vorm van een materiaalgericht verbrandingsverbod.	01-01-23
3.1 Consumptiegoederen	We zetten publiekscampagnes voor tweedehands kleding in.	01-01-23
3.1 Consumptiegoederen	We maken een vervolg op het beleidsprogramma 'Circulair textiel'	01-01-23
3.1 Consumptiegoederen	We onderzoeken de onderliggende redenen voor overproductie- en consumptie.	01-01-23
3.2 Kunststoffen	We doen een haalbaarheidsstudie naar een UPV voor plastic in de bouw per 2025.	01-01-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen in hoeverre via tendercriteria in de vergunningverlening van kavels voor windenergie op zee meer gestuurd kan worden op verplichte toepassing van gerecyclede materialen in een windturbine.	01-01-23
3.4 Maakindustrie	We onderzoeken met relevante decentrale overheden een kortere levensduur door dakhuur en grondrechten.	01-01-23
4.1 Kennis en innovatie	We blijven werken aan het ontwikkelen van nieuwe kennis, bijvoorbeeld via de Nationale Wetenschapsagenda met circulariteit als onderzoeksroute	01-01-23
4.3 Marktprikkels	We passen de tariefstructuur in de energiebelasting aan conform het coalitieakkoord.	01-01-23
4.6 Gedrag	We gaan meer onderzoek doen per doelgroep en productgroep naar wat het meest kansrijke doelgedrag is en welke drijfveren en belemmeringen er spelen, startend met de productgroep meubels.	01-01-23
4.6 Gedrag	We doen onderzoek naar hoe je circulair gedrag blijvend kan vasthouden en kan verbreden binnen en tussen productgroepen (volgend uit de gedragsstrategie).	01-01-23
4.8 Arbeidsmarkt	We investeren samen met de relevante partners – zoals het Nationaal Groeifonds – in technische	01-01-23
4.8 Arbeidsmarkt	We vergroten bij producenten het bewustzijn van het belang van circulaire kennis, vaardigheden en gedrag dat past in een circulaire economie, bijvoorbeeld door het organiseren van seminars en trainingen	01-01-23
5. Uitvoering programma	We verzoeken PBL als rekenmeester van de circulaire economie op te treden. Hiervoor voeren zij regie	01-01-23
5. Uitvoering programma	We gaan alle acties en doelen in het NPCE na en werken deze uit zodat deze specifiek, meetbaar en	01-01-23
5. Uitvoering programma	We spreken af hoe de monitoringstaken en de uitvoering van de daaraan onderliggende acties verdeeld worden.	01-01-23
1. Algemene maatregelen	We maken begin 2023 een plan van aanpak om te komen tot concrete nationale doelen en bespreken dit actief met onze stakeholders.	01-02-23
1. Algemene maatregelen	We werken zinvolle concrete doelen uit voor milieu-impact (klimaat, milieuvuiling, biodiversiteit) voor 2030 met doorkijk naar 2050. Hierbij onderzoeken we hoe de koppeling tussen de milieu-impact en grondstoffenvoetafdruk gemaakt kan worden. Daarnaast nemen we mee in hoeverre de doelen die per productgroep zijn opgesteld bijdragen aan de beoogde nationale doelen voor 2030.	01-02-23

1. Algemene maatregelen	We werken zinvolle concrete nationale circulariteitsdoelen uit voor 2030 met een doorkijk naar 2050 voor: -Vermindering van grondstoffengebruik: reductie van de grondstoffenvoetafdruk. -Substitutie: verhoging gebruik van secundaire en duurzame biograndstoffen. We verkennen de instelling van een verplicht aandeel niet-fossiele koolstof voor polymeerproducenten vanaf 2027, oplopend naar 55% in 2030. -Levensduurverlenging. -Hoogwaardige verwerking.	01-02-23
3.4 Maakindustrie	We plegen inzet om circulaire windparken als prioritair thema benoemd te krijgen in de Ecodesign-richtlijn.	01-02-23
3.4 Maakindustrie	We zetten in op een actualisatie van de bestaande Ecodesign-richtlijn klimaatinstallaties door circulaire klimaatinstallaties als prioritair thema benoemd te krijgen in de nieuwe Ecodesign-richtlijn	01-02-23
4.1 Kennis en innovatie	We zetten in op het Nationaal Groeifonds om ondersteuning te bieden voor het opbouwen van innovatieve ecosystemen voor alle prioritaire waardeketens van het circulaire economiebeleid	01-02-23
4.7 Onderwijs	We ontwikkelen een strategie voor duurzaamheid en circulariteit in het onderwijs tot 2030.	01-02-23
5. Uitvoering programma	We zetten een kennisalliantie op om beleidsontwikkeling te ondersteunen met expertise over data aangaande grondstoffen en milieueffecten.	01-02-23
2.1.1 Verminderen van grondstoffengebruik	We verkennen het beter beprijzen van milieuschade (EU-brede aanpak). De inzet zal daarbij zijn om op nationaal en Europees niveau te zoeken naar en gebruik te maken van mogelijkheden voor het beter beprijzen van milieuvervuiling, het verder beprijzen van primair grondstoffengebruik en – in overeenstemming met de afvalhiërarchie – beprijzen van activiteiten die het hoogwaardig benutten van grondstoffen belemmeren. Dit sluit aan bij de Europese ambitie om het principe 'de vervuiler betaalt' te integreren in beleid.	03-02-23
2.1.2 Substitutie van grondstoffen	We zetten ons ervoor in om voor steeds meer producten Europeesrechtelijke minimumeisen aan	03-02-23
2.1.3 Levensduurverlenging	In het Circulair Materialenplan nemen we ketenplannen voor verschillende materiaalstromen op, waarin alle fases van een materiaal in de kringloop zijn beschreven: van beter ontwerpen tot verwerking.	03-02-23
2.1.3 Levensduurverlenging	We gaan een handreiking opstellen voor milieustraten om beter te kunnen beoordelen wanneer er sprake kan zijn van voortgezet gebruik van afgedankte producten.	03-02-23
2.1.3 Levensduurverlenging	We subsidiëren de professionele ondersteuning van vrijwilligers op het gebied van reparatie (repaircafés).	03-02-23
2.1.3 Levensduurverlenging	We zetten in op duidelijke wettelijke eisen voor de onderbouwing van duurzaamheidsclaims via het Europese Green claims voorstel, zodat greenwashing aan banden kan worden gelegd.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We stellen uniforme wel/niet lijsten op voor gescheiden afvalstromen en spannen ons in om alle gemeenten en afvalinzamelaars deze lijsten te laten hanteren in hun communicatie met inwoners bedrijven, scholen, maatschappelijke organisaties en instellingen.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	Ten behoeve van het Circulair Materialenplan: -maken we beter onderscheid tussen hoogwaardige en laagwaardige recycling en nemen dat op in de minimumstandaarden.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	Ten behoeve van het Circulair Materialenplan: -verkennen we de mogelijkheden om te kiezen voor recycling met stortresidu versus 100 procent verbranden.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	Ten behoeve van het Circulair Materialenplan: -verkennen we het versneld ophogen van de minimumstandaard zodat innovatieve bedrijven ondersteund worden bij het aantrekken van voldoende aanvoer.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	Ministeriële regelingen of handreikingen die duidelijk maken of een materiaal een afvalstof is of niet, stellen we alleen nog maar op voor hoogwaardige recyclinginitiatieven.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten bij de herziening van de EVOA in op de volgende punten: -Afvalexport uit de EU is alleen nog toegestaan, als dat afval aantoonbaar volgens EU-eisen kan worden verwerkt.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten bij de herziening van de EVOA in op de volgende punten: -Bij afvaltransporten binnen de EU willen we sturen op hoogwaardige verwerking van afval aan de hand van nationale minimumstandaarden, en geven we zo innovatieve verwerkingsmethoden een kans.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten bij de herziening van de EVOA in op de volgende punten: -Via onder andere digitalisering willen we komen tot een minimalisering van de administratieve lasten voor bedrijven en toezichthouders en verbetering van handhaving bij afvaltransporten.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten erop in de ESPR aan te scherpen met een verbod op de vernietiging van onverkochte goederen, tenzij een bedrijf kan aantonen dat dit de meest milieuvriendelijke manier van verwerken is.	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We verkennen de mogelijkheden om de afbouw van overcapaciteit van afvalverbrandingsinstallaties te stimuleren (51).	03-02-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We stellen een moratorium in op de huidige verbrandingscapaciteit zodat de bestaande capaciteit in ieder geval niet verder kan worden uitgebouwd.	03-02-23
2.3 Regionale inzet	Om 'slim' te leren en lessen te trekken uit eerdere interbestuurlijke samenwerkingen zoals RES'en en het Interbestuurlijk Programma (IBP) vragen we het PBL deze in kaart te brengen voor de circulaire transitie.	03-02-23
3.1 Consumptiegoederen	We zetten in op ambitieuze aanscherping van de Europese productspecifieke ontwerpeisen binnen de Ecodesign-richtlijn.	03-02-23
3.1 Consumptiegoederen	We verkennen het opzetten van een nationaal reparateursregister.	03-02-23
3.1 Consumptiegoederen	We onderzoeken de aard en omvang van het Nederlandse reparatielandschap en effectvolle maatregelen voor opschaling.	03-02-23
3.1 Consumptiegoederen	We lanceren een UPV voor meubels.	03-02-23
3.1 Consumptiegoederen	We lanceren een UPV voor luiers en incontinentiemateriaal in 2026.	03-02-23
3.2 Kunststoffen	We geven uitvoering aan het Plastic Pact NL om meer recyclebaar toe te laten passen in nieuw geproduceerde eenmalige plastic producten en verpakkingen, om deze beter en volledig recyclebaar te maken en waar mogelijk in te zetten op hergebruik.	03-02-23
3.2 Kunststoffen	We doen een haalbaarheidsstudie naar een UPV voor land- en tuinbouwplastic per 2025.	03-02-23
3.2 Kunststoffen	We verkennen de mogelijkheden voor ketenoptimalisatie voor bouw- en sloopafval.	03-02-23
3.3 Bouw	Juiste marktcondities (vraag-aanbod): We benutten de bestaande woningvoorraad beter, zoals met de verkenning naar de inzet van het instrument woningsplitsing en het stimuleren van woningdelen.	03-02-23
3.3 Bouw	We sturen op de doorontwikkeling van MKI door in het kader van het overleg met onder meer de Stichting Nationale Milieudatabase te onderzoeken hoe indicatoren gericht op circulariteit (zoals primaire materialen versus secundaire, levensduur, los-maakbaarheid, maar ook het effect op biodiversiteit, et cetera) versterkt kunnen worden. We steunen de Stichting Nationale Milieudatabase structurele voor een kwalitatief goede uitvoering van de indicatoren	03-02-23

3.3 Bouw	Maatregel uit het Coalitieakkoord: We reguleren hergebruik en percentages recycelaat in bouwmaterialen via Rijksinkoop. Deze maatregel houdt in het <i>Stimuleren van hergebruik en recycelaat in bouwmaterialen</i> via de aanbestedingen van rijksdiensten. Dit geeft een impuls richting de markt via de voorbeeldrol en inkoopkracht van het Rijk met circulair inkopen en aanbesteden.	03-02-23
3.3 Bouw	IenW vraagt in 2023 advies van het transitieteam Circulaire Bouweconomie over een strategie ten behoeve van de CO2-budgetten en prioritering van wegen inclusief kunstwerken.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We continueren de Grondstoffenscanner.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We zetten erop in om <i>capital equipment</i> als prioritair thema benoemd te krijgen in de Ecodesign-richtlijn.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We vernieuwen in het kader van de KIA-CE de kennisvragen rond circulaire windparken.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We nemen Circulariteit en Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op als kwalitatieve randvoorwaarde in tenders van windenergie op zee.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We steunen het Ecodesign-voorstel voor mogelijke duurzaamheidseisen voor zonnepanelen en omvormers.	03-02-23
3.4 Maakindustrie	We vernieuwen in het kader van de KIA-CE de kennisvragen over circulaire zon-PV-systemen.	03-02-23
4.1 Kennis en innovatie	We verkennen de behoefte aan en mogelijkheden voor ondersteuning van netwerken van kennis- en onderzoeksorganisaties	03-02-23
4.4 Financieringsinstrumenten	We zetten in op een internationale Routekaart Circulaire Financiering, in eerste instantie gericht op publieke internationale financiële instellingen, gevolgd door private financiële instellingen.	03-02-23
4.5 Circulair inkopen	We formuleren ambitieuzere criteria voor circulair inkopen binnen de MVI-criteriatool.	03-02-23
4.5 Circulair inkopen	We bevorderen betere circulaire inkooptrajecten door (ondersteuning van) buyer groups.	03-02-23
4.5 Circulair inkopen	We pakken nieuwe productgroepen (die aansluiten bij de productgroepen in het NPCE) op bij de ondersteuning van buyer groups.	03-02-23
4.5 Circulair inkopen	We verkennen de mogelijke ondersteuning van productgroepen die niet in de criteriatool voorkomen.	03-02-23
4.5 Circulair inkopen	We maken stevigere afspraken voor Rijksinkoop rond circulair inkopen en betrekken de Rijksinkoop bij de uitvoering van het NPCE.	03-02-23
4.6 Gedrag	We geven uitvoering aan de gedragsstrategie Burgers en Circulaire Economie die gericht is op het opschalen van (de inzet op) circulair gedrag. Dit gebeurt door het stimuleren van kennis, vaardigheden en gedrag dat past in een circulaire economie (145).	03-02-23
4.6 Gedrag	We informeren burgers via o.a. gedragscampagnes, ook via Milieu Centraal, om burgers meer handelingsperspectieven te geven voor circulair gedrag.	03-02-23
4.6 Gedrag	We richten de fysieke, sociale en economische omgeving zo in dat circulair gedrag makkelijk, logisch en eerlijk is.	03-02-23
4.6 Gedrag	Bij het maken van beleid wordt kennis over gedrag standaard meegenomen	03-02-23
4.7 Onderwijs	We volgen actief de ontwikkelingen en internationale beleidsstrategieën rondom Education for Sustainable Development en vertalen dit naar Nederlandse context.	03-02-23
5. Uitvoering programma	We gaan op zoek naar een CE-vertegenwoordiger om de link met het bedrijfsleven te versterken	03-02-23
5. Uitvoering programma	De actualisatie van dit NPCE wordt, onder regie van de staatssecretaris van IenW, vormgegeven via het Bestuurlijk Overleg Circulaire Economie	03-02-23
5. Uitvoering programma	We zoeken aansluiting bij en stemmen af met monitors op verschillende overheidsniveaus (regionaal-, internationaal- en domeinniveau)	03-02-23
5. Uitvoering programma	We verkennen de reikwijdte en invulling van het Grondstoffeninformatiesysteem (GRIS) met betrokken partijen	03-02-23
5. Uitvoering programma	Ik ben voornemens om een tijdlijn op te stellen waarin de verschillende (soorten) maatregelen duidelijk zichtbaar in de tijd worden gezet.	03-02-23
5. Uitvoering programma	Om de benodigde versnelling mogelijk te maken gaan we met het NPCE in de hand in gesprek met betrokken partijen bij de circulaire economie.	03-02-23
2.1.1 Verminderen van grondstoffeng	We voeren een verkenning uit naar mogelijkheden om burgers aan te zetten tot minder consumeren.	01-03-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We verkennen de (on)mogelijkheden van meer landelijke standaardisering van afvalscheiding en -inzameling.	01-03-23
2.3 Regionale inzet	Het Rijk en de medeoverheden (IPO, VNG en UvW) gaan nauwer samenwerken aan het stroomlijnen van de circulaire economie in de regio, samen met koplopende gemeenten, provincies en waterschappen. Om deze samenhang te borgen, worden in het Bestuurlijk Overleg Circulaire Economie afspraken gemaakt met de regio's. Daarnaast wordt een overlegstructuur ingericht van overheden, waarin de samenhang tussen de landelijke en regionale inzet, de decentrale invulling van het nationale beleid en de aanvulling daarop vanuit de regio wordt gecoördineerd.	01-03-23
4.1 Kennis en innovatie	We actualiseren in 2023 de Kennis- en Innovatieagenda Circulaire Economie en brengen deze in in het nieuwe Kennis- en Innovatie Convenant 2024-2027	01-03-23
4.1 Kennis en innovatie	We doen onderzoek naar de wijze waarop de overheid kan inzetten op key enabling methodologies in transitie	01-03-23
4.2 Versnellingshuis Nederland Circulair	We verkennen op welke wijze het Versnellingshuis Nederland Circulair! tot en met 2030 doorgezet en/of opgeschaald kan worden	01-03-23
4.6 Gedrag	We versterken de circulaire ambachtscentra, zodat burgers deze beter weten te vinden en meer gebruikmaken van de diensten	01-03-23
5. Uitvoering programma	Jaarlijks vindt de Nationale Conferentie Circulaire Economie plaats voor alle betrokkenen bij de circulaire economie.	01-03-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of er meer experimenteeruimte voor innovatieve partijen gecreëerd kan worden door Rijksvastgoedbedrijf en via <i>tendering</i> via de regeling Opwekking Energie Rijksvastgoed.	01-04-23
5. Uitvoering programma	Gaandeweg zullen ook andere ketens en productgroepen moeten worden opgepakt.	01-04-23
5. Uitvoering programma	Een generatietoets op het NPCE zal onderdeel uitmaken van de beleidscyclus.	01-04-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We verkennen of landelijke invoering van de ja-ja sticker mogelijk is, om verspilling van papier te voorkomen.	01-05-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We stellen een werkprogramma op met concrete maatregelen voor de stortmarkt.	01-05-23
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten in Europees verband in op een verplichting om storten in alle EU-landen financieel te belasten.	02-05-23
3.1 Consumptiegoederen	We ondersteunen circulair ondernemen via de Regeling Groen projecten.	01-06-23
2.1.3 Levensduurverlenging	We gaan Milieu Centraal subsidiëren voor de uitvoering van het kaderprogramma Duurzaam Consumeren om zo onafhankelijke voorlichting te geven richten burgers om duurzaam en circulair handelingsperspectief te vergroten.	01-07-23
2.1.3 Levensduurverlenging	We verkennen de mogelijkheid (op EU- of nationaal niveau) om retailers te verplichten een steeds groter aandeel tweedehands producten aan te bieden.	01-07-23
3.1 Consumptiegoederen	We starten pilots voor nieuwe businessmodellen en verkoop van tweedehands, gerepareerde en opgeknapte producten.	01-07-23

3.3 Bouw	We onderzoeken een aanpak om door middel van circulair ontwerp en integrale afweging van het hele wegsysteem/kunstwerken te sturen op optimale MKI-reductie, waar nodig met partners.	01-07-23
3.3 Bouw	We onderzoeken hoe invulling gegeven kan worden aan de intentie van het kabinet om meer te sturen met de MKI om zo de GWW sneller te verduurzamen. Hier betrekken we onder andere medeoverheden bij. Het uitgangspunt is het heldere advies van Transitieteam Circulaire Bouweconomie, waarin experts uit zowel het bedrijfsleven als medeoverheden actief zijn, om via meer transparantie en sturing op basis van de MKI versneld tot verduurzaming en circulariteit in de GWW te komen. Het kabinet heeft met een positieve basishouding kennisgenomen van dit advies, dat aansluit op het signaal dat in 2021 door het Betonakkoord is afgegeven.	01-07-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de ontwikkeling van een circulair productpaspoort voor windparken.	01-07-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de oprichting van een bovenregionaal multidisciplinair programmteam (<i>taskforce</i>).	01-07-23
4.3 Marktprikkels	We onderzoeken de mogelijkheid om de CO ₂ -heffing aan te passen, zodat deze ook volumemaatregelen in de afvalverbranding waardeert.	01-07-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de voortzetting van de European Wind Energy Hub voor harmonisatie van beleid.	01-08-23
3.4 Maakindustrie	We steunen het voorstel voor een maximum CO ₂ - <i>footprint</i> met specifieke aandacht voor omvormers.	01-08-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheden om de Grondstofscanner onderdeel te laten zijn van het convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.	01-08-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de kansen van een <i>Research & Development</i> -regeling voor het ontwikkelen van circulaire panelen.	01-08-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen hoe Nederland proactiever kan optreden bij de vormgeving van een Europese <i>buyers group</i> circulaire zon-PV-systemen.	01-08-23
5. Uitvoering programma	We maken inzichtelijk welke kennis en data nodig zijn om te kunnen monitoren en programmeren dit in de onderzoeksagenda data & digitalisering	01-08-23
1. Algemene maatregelen	We zetten ons in om het uitwerken van de veilige operationele ruimte, dus binnen de planetaire grenzen, prominenter op de Europese agenda te krijgen en dragen bij aan de operationalisering hiervan.	01-09-23
1. Algemene maatregelen	We onderzoeken in hoeverre de nieuw geformuleerde nationale doelen kunnen worden toebedeeld aan sectoren, ketens en of productgroepen.	01-09-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen mogelijke <i>incentives</i> voor meer hergebruik en recycling van windturbines.	01-09-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheden van aanvullend onderzoek naar de wenselijkheid van export van pv-panelen voor een tweede leven buiten Europa	01-09-23
3.4 Maakindustrie	We bevorderen de inzet van ontwikkelde <i>tools</i> : - <i>Quick scan</i> circulaire <i>businessmodellen</i> -Zelfevaluatie <i>tool</i> voor toeleveranciers - <i>Stakeholderscan</i> -Circulaire voorbeelden <i>tool</i> -Contextscan	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of en hoe circulariteit een prominentere rol kan spelen in de dienstverlening van de Europese digitale innovatie <i>hubs</i> .	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen de ontwikkeling en introductie van keten-specifieke productpaspoorten.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen het uitbreiden van de MKI uit naar de brede maakindustrie ('Milieu Kosten Indicator/Milieu Prestatie Machines').	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of we via CIRCONNECT en circulaire hubs: -tooling OEM(111) -ers en toeleveranciers ontwikkelen.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of we via CIRCONNECT en circulaire hubs: - <i>CIRCO Design Tracks</i> ontwikkelen t.b.v. meervoudige waardecreatie en deze uitrollen.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of we via CIRCONNECT en circulaire hubs: -de <i>Self-assessment tool</i> milieu-impact valideren en uitbreiden van de bepalingsmethodiek financiële restwaarde.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of we via CIRCONNECT en circulaire hubs: -de methodiek circulaire potentie productgroepen (incl. <i>businessmodellen</i>) verbeteren.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen of een Eco-label een goede manier is om duurzame zonnepanelen te promoten.	01-10-23
3.4 Maakindustrie	We verkennen het opbouwen van financiële data ten aanzien van recycling- en hergebruikwaarde van installaties en onderzoeken of er experimenteerruimte is om een andere verrekensystematiek een plek te geven in de huidige productenverantwoordelijkheid	01-10-23
5. Uitvoering programma	Er wordt onderzocht hoe ook kennis- en financiële instellingen en consumentenorganisaties onderdeel uit kunnen maken van het Bestuurlijk Overleg.	11-10-23
4.8 Arbeidsmarkt	We zetten vanuit het Actieplan Groene en Digitale banen in op arbeidsbesparende innovaties in productontwerp, digitalisering en robotisering als oplossing voor arbeidskrapte en fysiek zwaar werk	31-12-23
5. Uitvoering programma	Op de website www.nederlandcirculairin2050.nl staat welke afspraken zijn gemaakt, welke resultaten zijn geboekt en wat partijen nog te doen staat.	31-12-23
2.1.2 Substitutie van grondstoffen	We verkennen of het duurzaamheidskader biograndstoffen verbreed kan worden naar voedsel, voer, textiel en papier.	01-01-24
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	We zetten in Europees verband in op een verplichting om afvalverbranding in alle EU-landen financieel te belasten.	01-01-24
2.2 Ambitieuw klimaatdoel	We stimuleren circulaire kennis, vaardigheden en gedrag dat past in een circulaire economie.	01-01-24
3.3 Bouw	We verkennen of circulariteitsdoelen voor nieuwe productgroepen in de bouw, bijvoorbeeld scholen, ziekenhuizen, dijken en wegverhardingen bij medeoverheden uitgewerkt moeten worden, en zo ja welke. We vragen hiervoor advies aan het TT CBE.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen of we de Grondstoffenscanner kunnen verrijken met specifieke informatie voor zon-PV-systemen en windparken.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen het opstarten van <i>fieldlabs</i> rond materiaaltechnologie.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen een <i>buyers group circulaire equipment</i> naar voorbeeld van andere productgroepen.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen de ontwikkeling van een circulaire productpaspoort voor zon-PV-systemen.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen of en hoe aanvullend onderzoek naar de mogelijkheden om deze panelen een zinvol tweede leven te geven kan worden uitgevoerd.	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen de ontwikkeling van een circulaire productpaspoort voor klimaatinstallaties	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen de minimum levensduur door lange fabrieksgaranties en de UPV	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheden van een onderzoek naar ontwerpdimensies op systeemniveau als basis voor systeemprestaties	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen het oprichten van een (nationale) <i>buyers group</i> circulaire klimaatinstallaties	01-01-24

3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheid om randvoorwaarden te stellen aan aanbesteding van circulaire klimaatinstallaties door overheden en bedrijfsleven	01-01-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen het opzetten van een kennisplatform in samenwerking met het transitieteam Bouw voor installatiebedrijven, brancheorganisaties, financiële instellingen en kennisinstellingen voor praktische ondersteuning bij circulariteitsvraagstukken	01-01-24
3.1 Consumptiegoederen	We starten een stimuleringsprogramma voor ontwikkeling en opschaling van recycling en hergebruik.	01-03-24
5. Uitvoering programma	Aangetekend moet worden dat de begrotingsstructuur uit onderstaande tabel niet meer goed aansluit bij de indeling van het NPCE. Komend jaar wordt eraan gewerkt om dit aan te passen, mede om de transparantie van de uitgaven te vergroten.	01-09-24
3.3 Bouw	Met en afdwingen: -We ontwikkelen de in de regelgeving aangewezen bepalingsmethode door en doen onderzoek naar verder aanscherpen van de milieuprestatie-eis gebouwen voor nieuwbouw.	01-12-24
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheden van een onderzoek naar ontwerpintegratie van de energetische prestatie en de milieuprestatie van de installatie	01-01-25
3.4 Maakindustrie	We verkennen de mogelijkheid de markt via pilots ervaring op te laten doen met het toepassen van prestatiecontracten op installaties	01-01-25

Einddatum

31-12-27

Geen

31-12-24

31-12-30

31-12-25

31-12-25

01-12-25

31-12-24

01-07-23

31-12-30

31-12-30

31-12-30

31-12-25

31-12-30

31-12-27

01-07-25

31-12-23

31-01-27

31-12-25

31-12-25

01-01-30

31-12-25

31-12-30

31-12-24

31-01-23

31-12-27

31-12-25

31-03-23

31-12-23

31-12-30

31-12-30

31-12-23

31-12-25

31-12-23
31-12-23
31-12-30

31-12-24

31-12-30
31-12-23

29-11-23

31-03-23

01-06-23
01-11-23

01-11-23

01-06-23
31-12-25

31-12-23

01-01-28

01-01-26

31-12-24

31-12-23

31-12-25

31-12-24

31-12-24
31-12-26

31-12-25
31-12-24
31-12-23
31-12-23
31-12-23

01-02-24

31-12-30

Geen
31-12-23

31-12-24

31-12-28
31-12-25

31-12-24
31-12-23
31-12-23

01-06-23

01-12-24

01-12-24

31-12-30

31-12-30

31-12-25

31-12-23

31-12-23

31-12-30

31-12-30

01-01-25

31-12-23

31-12-25

31-01-25

31-12-23

01-01-25

01-01-25

01-01-25

Geen

01-07-24

01-07-24

01-07-24

31-12-24

Geen

Geen

31-03-24

31-12-30

01-01-25

01-01-25

31-12-30

01-01-26

31-12-25

31-12-24

31-12-25

31-12-30

01-07-25

31-12-25

31-03-25

geen

31-12-23

01-06-23

01-07-23

31-12-30

01-06-23

31-12-24

31-12-24

31-12-25

31-12-30

31-12-30

31-12-25

31-12-25

31-12-30

31-12-30

31-12-23

31-12-30

31-12-23

31-12-23

29-09-25

31-12-30

28-02-24

30-09-23

16-09-25

01-11-23

30-09-23

31-12-24

31-12-27

31-12-27

31-10-24

31-12-24

01-03-24

31-12-30

31-12-30

30-06-24

31-03-24

Geen

Geen

Geen

31-07-23

31-12-23

31-12-23

31-12-25

01-07-24

31-12-23

31-12-23

01-07-24

31-12-23

31-12-23

31-12-23

31-12-30

31-12-23

31-12-23

29-09-23

01-09-23

31-12-30

Geen

geen

31-12-24

geen

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

29-06-23

31-12-24

31-12-30

31-12-28

31-12-30

29-09-25

Geen

31-12-30

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

31-12-24

01-07-24

21-12-30

29-09-25

31-12-25

01-01-25

01-01-25